

Такризи

роҳбари илмӣ доир ба рисолаи Астанақулова Гурдофарид Маҳрамшоҳевна дар мавзӯи «Таҳлили системаи антиоксидантӣ дар растании *Solanum tuberosum L.* бо истифодаи омили экзогении брассиностероидӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D060718– физиология ва биохимияи растани

Астанақулова Гурдофарид Маҳрамшоҳевна хатмкардаи магистратураи Доиншгоҳи миллии Тоҷикистон мебошад. Мавсуф аз соли 2018 то ҳол дар кафедраи биотехнологияи факултети биологияи ДМТ ба ҳайси мудири озмоишгоҳи биотехнология фаъолият менамояд.

Астанақулова Г.М., шахси илмдӯст, меҳнаткаш ва масъулиятшинос буда, диққати онро корҳои илмӣ-тадқиқотӣ ҷалб менамуданд, ки ин аз шавқу рағбати ӯ огоҳӣ меод.

Яке аз ҳадафҳои Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 таъмин намудани амнияти озуқаворӣ ва дастрасии аҳоли ба ғизои хушсифат мебошад, ки бе таҳқиқотҳо ва навовариҳо дар соҳаҳои илмҳои табиӣ татбиқи он ғайриимкон аст. Яке аз самтҳои зерини афзалиятдоштаи таҳқиқоти илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3-юми март соли 2010 таҳти №167 тасдиқ шудааст: “Мутобиқгардонӣ (адаптатсия)-и физиологиву биохимиявӣ ва механизмҳои танзимкунандаи устувории организмҳои зинда ба таъсири шароити номусоиди муҳит (стрессҳо)” мебошад. Астанақулова Г.М. мавзӯи рисолаи худро дар асоси ҳамина барномаи давлатӣ интихоб намудааст.

Астанақулова Г.М. ба сифати объекти таҳқиқот картошкаро истифода кардааст, ки яке аз муҳимтарин маҳсулоти озуқаворӣ соҳаи кишоварзии Тоҷикистон мебошад ва таъсири гормони брассиностероидӣ ба нишондиҳандаҳои физиологӣ дар шароити муътадил ва хангоми стресс дар картошка омӯхта нашудааст. Мақсади таҳқиқоти илмӣ ӯ таҳлили системаи антиоксидантӣ дар растании *Solanum tuberosum L.* бо истифода аз омили экзогении брассиностероидӣ мебошад.

Унвонҷӯ дар раванди корҳои илмӣ-тадқиқотӣ маҳорату малакаи ҳуб нишон дода, ба натиҷаҳои назаррас ноил гардидааст.

Навгонии кори илмӣ-тадқиқотии Астанақулова Г.М., бори аввал бо истифода аз маводи зидди вирусии рибаверин усули содаи солимгардонии картошкаи бевирусро кор карда пешниҳод намудааст. Муайян карда шуд, ки навҳои растани картошкаи таҳқиқшудаи Пикассо ва Тоҷикистон аз рӯи дараҷаи устуворнокишон нисбат ба

стресси шӯрии намакӣ фарқ мекунад. Навъи Тоҷикистон нисбат ба навьи Пикассо ба шароити шӯрӣ ва хушкӣ устувортар мебошад.

Бори аввал маълумотҳои нав оид ба нақши гормони брассиностероидӣ дар фаъолшавии транскрипсионии геном, хусусан дар шароити шӯрӣ ва норасоии об ба даст оварда шудааст. Аввалин бор нишон дода шудааст, ки брассиностероид ва пролин дар пурзуршавии фаъолнокии ферментҳои антиоксидантӣ ҳамдигарро пурра накарда, балки аз рӯи механизми мустақил ба ферментҳои антиоксидантӣ таъсир мерасонанд.

Ақидаҳои тазаккурёфта нишондиҳандаи арзиши кори илмӣ буда, ба саҳми шахсии муаллиф дар тадқиқотҳо ва муҳокимарониҳо ишора мекунад. Нуктаҳои асосии рисола дар маводҳои илмии нашрнамудаи муаллиф инъикос гардидаанд.

Аз ин лиҳоз рисолаи номзиди Астанакулова Гурдофарид Маҳрамшоҳевна – докторанти кафедраи биотехнологияи факултети биологияи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон дар мавзӯи «Таҳлили системаи антиоксидантӣ дар растании *Solanum tuberosum L.* бо истифодаи омили экзогении брассиностероидӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D060718 – физиология ва биохимияи растани лоиқ мебошад.

Роҳбари илмӣ:

Қиёмзода Зарафо Суфичон
номзиди илмҳои биологӣ,
муовини аввали Кумитаи ҳифзи
муҳити зисти назди ҳукумати
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Қиёмзода З.С.

Имзои З.С. Қиёмзодаро тасдиқ
мекунам:

Муовини сардори раёсати сардори
шӯбаи кадрҳо ва корҳои махсуси
Раёсати кадрҳо, коргузори ва навозат

Сайфуллоев Н.С.

30.09.22